

1916 217/2-1697.

ABONAMENTUL

Pentru monarhic:

Pe an 18 cor. 1/4, an 9 cor. 1/4, 4:50 fil.

Pentru străinătate:

Pe un an 24 coroane 1/2, an 12 cor. 1/4 an 6 coroane.

# Unitatea

INSERTIUNI.

Un șir garmond: odată 14 fil., a doua oară 12 fil., a treia oară 10 fil.

To' ce privește foaia să se adreseze la: Redacțiunea și administrațiunea „Unității” în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

## Ofenziva din Balcani.

De câteva zile s'a pornit, după cum era de prevăzut, ofenziva generală în Balcani, concentrată asupra punctului Salonic, unde ententa a făcut cele mai mari pregătiri strategice. Armatele bulgaro-germane și ale ententei, postate pe frontul macedonian au stat inactive luni de zile, în care timp se urma cu multă febrilitate la ambele partide lucrările în vederea luptelor, ce nu se puteau amâna timp îndelungat.

Din luptele ce se dau în Balcani se desprinde soarta tragică a regatului elin, care prin prezentarea armatelor lui Sarrail în Salonic, chemate de Venizelos, a ajuns sub tutela nevoită a ententei.

Guvernul Greciei, față de flotila număroasă ce a blocat țărmiile grecești și oștirea din Salonic, nu-și poate exercita potestatea de guvernare. A fost silit să deie ascultare ordinului dat de statele ententiste, prin care se cerea demobilizarea armatei, disolvarea parlamentului și alegeri noi, prin cari ententa sperază că va ajunge la putere partidul lui Venizelos, aderentul ententei.

La toamnă când se vor încheia alegerile, ententa va porni ofenzivă după informațiile presei engleze, având de sprijin pe un nou aliat, Grecia, care prin partidul lui Venizelos, ajuns la putere, nu va mai șovăi în fața ofertelor de cooperare armată alături de ententă. Atunci regele Constantin va subscrie decretul pentru mobilizarea armatei întregi, sau dacă regele se va subtrage, ordinul va fi iscălit de o Venizelos. În cazul acesta Grecia va fi declarată de republică sub prezidenția lui Venizelos(?).

Amăsurat rezonului politic a statelor ententei, învingerile din Balcani se vor obține sau prin

câștigarea de aliat a Greciei cu asigurarea dreptului ei de guvernare, sau prin nimicirea guvernului, ce s'ar opune pretensiunilor ententei.

Și până când ententa întreprinde în Grecia campanii politice, armatele puterilor centrale, de câteva zile, au început operațiunile strategice contra Salonicului, care progresează cu mare avânt, așa că rezultatele obținute se pot încresta între cele mai importante. Flancul drept al armatei bulgare înaintază dela Struma spre Salonic, având aceeași țintă și flancul stâng, care pornind din Florina, tinde spre lacul Ostrova și linia ferată Vodona și Verria, ce conduce spre Salonic.

Prin acestea focul uriașului războiu și-a întins aripile din nou și asupra peninsulei balcanice, și până când o partidă beligerantă cearcă să impună statelor neutrale prin forța de oprimare, cealaltă partidă prin lupte viguroase merge spre Salonic, cercând ca prin biruințe să elibereze Grecia din cătușele trupelor și flotilei ententei, și așa îi va succeda să câștige mai ușor simpatia Greciei și a celorlalte state, ce stau în expectativă armată.

## La începutul noului an școlar.

De preotul George M. Pteancu.

Între împrejurări grele, între griji omoritoare, au trecut cele trei luni ale vacanței. S'a odihnit oare studenții și profesorii în lunile aceste, pentru a aduna puteri pentru o nouă muncă de 10 luni? Trupurile nu s'au prea odihnit, căci în lipsa brațelor și cei mai tineri trebuiau să lucre la adunarea roadelor, din care va ieși pâinea de toate zilele.

Între griji grele pentru părinți, copii și profesori se deschide noul an; tineri, cu sutele vin din toate părțile ca să mai petreacă vremea la școală, spre a fi mai aproape de vremea când ei înșiși își vor putea câștiga pâinea de toate zilele, ocupând un loc oareșcare și în societate.

Scopul școlii ar fi — și trebuie să fie — ascuțirea minții și a priceperii prin comunicarea științelor de lipsă pentru câștigarea unei culturi generale. Nu discutăm că oare planurile școlilor sunt potrivite ori nu, pentru a crește tinerimea pentru viață; chestia cade în competența altora.

Planul școlilor — atât medii cât și elementare — prea încarcă mintea elevilor cu lucruri multe și varii, pe cari nu le înțelege și nu le pricepe rostul lor pentru viață și nu-l atrag de loc. Faptul acesta e netăgăduit; o recunosc pedagogi și profesori, nu numai părinți și elevi. Și mintea tinerească nu e ca a celor așezați deja: nu e în stare să stea mult timp în lucrare, mai ales când nu e atrasă de fel; îi place mai mult fantazia, veselia, glumele, decât lucrurile, cari frâng aripile gândurilor și se opresc din sborul lor. Astfel de minți e mai greu să le silești pentru muncă regulată și o efortare continuă: va fi imposibil de legat o minte mediocră cu atâtea și atâtea lucruri neînțelese.

Dar mai este apoi și lipsa de creștere a elevilor. Părinții zilelor de astăzi — cu foarte puține excepțiuni — se gândesc numai la îngrijirea trupeză a copiilor lor, iar sufletele le lasă goale, seci și deci incapace de cuprinderea unor lucruri mai înalte, ori mai ideale. Țărani ca și inteligenți nu se mai grijesc de creșterea și întărirea *virtuților* în sufletele tinerilor, cari ajung astfel în școli lipsiți de priceperea lucrurilor din jurul lor chiar, și lipsiți de o credință sinceră, conștie, precum și de nobleța sufletească. Oricum se va protesta împotriva acestor afirmări, lucrul stă așa: creșterea copiilor e lăsată în voia întâmplării, e pe deplin neglijată atât la țărani ca și la inteligența noastră: Copiii noștri ori sunt *poruncitori* de casă, ori numai *sclavi*; ori toatecele le pot face ce vreau, ori nu văd nici o *fărimătură* de dragoste și în amândouă cazurile nu este cine să-i îndrepteze pe calea cea *dreaptă*, pe care trebuie să facă călătoria acestei vieți. Astfel profesorii, — chemați să fie nu tiranii elevilor prin băgarea în creeri a unor șire tipărite în cărți — ci conducătorii anume crescuți pentru a arăta drumul, ce duce spre cultură și virtute a viitorilor inteligenți — profesorii întimpină greutăți de neînvinș din partea elevilor, cari nu înțeleg nimic din ceea ce se face și se spune lor, căci n'au fost pregătiți pentru așa ceva.

Mai ajută aceasta neîncredere și răceala elevilor și unii părinți orbi sufletește, cari îndemnați de interesele lor de bani sau de iubire oarbă, nu se jignesc a arăta ură și ciudă înaintea copiilor față de profesori, cari s'au văzut siliți a aplica pedepsele față de cei răi sau leneși. Nu se sfiesc să critizeze modul de propunere, faptele, pedepsirile, cărțile unor profesori și toate acestea fiind de față copiii lor; astfel se surpă înaintea elevului toată auctoritatea, cinstea profesorului, iubirea și respectul adevărat pier și locul lor îl ocupă ura. Acum profesorul trebuie să-și împlinească datoria — chiar văzându-le acestea — și va ajunge, credeți, la vre-un rezultat, va putea să atragă pe copil, să-l facă să se intereseze de studiu, să aibă oareșcare plăcere în a învăța? Nu va fi nimeni atât de naiv, să aștepte rezultate în astfel de cazuri, și lucrul acesta e *păgubitor* în măsură mare *pentru elev și pentru părinții* neprecugetați, iar pentru *profesori e numai dureros!*

Nu se poate nega că sunt și profesori, cari uitându-și datoria, nu sunt conduși de idealism, de insufletire, de bunăvoință și de adevăr, ci de interesele proprii de bani sau de altă natură, de ură și răzbunare și chiar de capriții, aceștia uită că îl poți sili pe copil la școală, îl poți sili la învățatură chiar, dar așa pentru cultivarea minții, pentru întărirea caracterului și pregătirea pentru viață n'au făcut nimic, și sunt respunzători pentru lipsa de conștiință nu numai înaintea oamenilor, ci și înaintea lui Dumnezeu. Sunt și astfel de oameni — și aceștia merită toată pedeapsa din partea forurilor competente — dar spre fericire numărul lor e neînsemnat, — și majoritatea profesorilor (vorbesc de ai noștri, de români) își împlinesc cu sfințenie datorițele.

Pe lângă aceasta lipsa rezultatului în creșterea culturală a elevilor se datorește

în mare parte elevilor. În mare parte elevilor le place să umble după lucruri cari nu le leagă fantazia și pe ei nu-i leagă de scaun, și apoi ei nefiind crescuți în conștiința datorinței — cred că fac destul chiemării lor dacă cheltuesc banii părinților și cei mai mari își află menirea tinerețelor — în chefuiri, fumări, petreceri ucigătoare de trup și suflet, aventuri de dragoste și vremea dăruită pentru cultivare și progres o petrec a ghici cât mai multe glume nesărate spre a năcăji pe profesori.

În astfel de împrejurări nu se poate face nimic într'u a schimba temerea și răceala mare a elevilor față de școală, lipsa mare a rezultatelor și cultura superficială care e urmarea acestora. Pe profesorii cari nu-și împlinesc datoria cum se cade și nu să silesc se *atrage* pe copii, forurile competente să-i desmetecească prin mijloace potrivite, — iar față de ceilalți mulți: *încredere mai mare*. Ar trebui să se schimbe radical creșterea în familie; criticele prostestii a profesorilor și învățătorilor — înaintea copiilor n'au loc; părinți și profesori să-și dea mână într'u ducerea copiilor pe drumul bun, ca din aceasta armonie — care e neapărat de lipsă — să se nască dragostea școlii care va fi atunci ca a doua familie și începutul anului școlar nou să fie așteptat cu bucurie, iar nu chinuirea copiilor și spese zădarnice pentru părinți.

**Bărbații de încredere a opoziției și au dat demisia.** — Ședința de Miercuri al Camerei a adus surprize, prin dimisia bărbaților de încredere a opoziției, contele Apponyi, Andrássy și Rakovszky. Acești trei conducători ai opoziției au declarat că nu mai pot coopera în consiliul intim. Contele Apponyi face aluzie la unele greșeli ce s'ar fi săvârșit în legătură cu războiul, spunând mai ales, că nu se poate identifica

cu unele puncte de politica externă. Opoziția își va urma deci activitatea ei parlamentară în cadrele de până aci. Toate acestea nu însemnează însă o ruptură în viața politică maghiară și abdicarea bărbați or de încredere nu înseamnă o schimbare în politica de războiu.

Atât vorbirile celor trei bărbați de încredere cât și răspunsul contelui Tisza a fost viu comentat în culoarul Camerei. Partidul lui Károlyi iabilează, constatând că ei au prezis soarta consiliului intim și acum se bucură, că nu au intrat în el.

#### Relațiile Bulgariei cu România.

— Corespondentul din Sofia a ziarului „Az Est” a intervievat pe ministrul-president bulgar Radoslavov, referitor la situația politică dintre Bulgaria și România.

— Dacă, asupra întrebării adresate — a spus ministrul-president — ași răspunde în general, atunci ași declara, că relațiile noastre cu România sunt corecte, loiale și bune, prin ce nu ași anunța nimic fiindcă cu România, ca stat neutral, nu suntem în stare de războiu. Diferitele tratative de ordin comercial în parte succese, sau ne-succes, ce s'au urmat pentru schimbul anumitor articoli, nu au influență decisivă asupra politicii sau situației militare dintre ambele state. În schimbul acesta comercial fiecare stat a căutat produsul care li lipsește. Noi avem lipsă de sare și petrol, iar România de tutun. Durere, nouă nu ne-a stat în putință să transportăm României cantitatea de tutun cerută, astfel nici noi nu am primit sare și petrol. De altcum chestiile de natura aceasta nu au importanță mare când se discută situația politică dintre două state.

— De importanță e, că relațiile dintre Bulgaria și România nu sunt numai corecte, loiale și bune, ci mai mult: liniștite și sigure. Noi suntem ferm decizi ca nici-când să nu provocăm, sau sursocităm România. Nici nu

## FOI TA.

### Răspuns „fetei de popă“.

Din șirurile adresate mie am cunoscut chipul unei fete de preot, înzestrat cu toate calitățile ideale, cum mi-l formasem în fantazie. De aceea continuarea discuției cu o fată ce sintetizează toate însușirile de nobieță mi-se pare cam grea, totuși importanța temei din discuție mă stăpânește să revin.

În scrisoarea mea mă voiu sili să prezint realitatea vieții cu toate peripețiile ei, conform căreia sunt a se țese și idealurile, căci în cas contrar, când altcum ne prezentăm viața, în haină de purpur, ni-se spulberă și planurile cele mai frumoase și ne prăbușiam, asemenea unui castel mareț a cărui bază nu e destul de solidă.

Nu dubitez, că în șirurile mele, apărute la locul acesta, s'ar fi strecurat și unele afirmări, că s'ar fi dat casuri dese ca fetele de preot să nu meargă în căsătorie după clerici, din contră ași putea afirma, că procentul cel mai mare dintre d-le preotese îl formează d-ș. din discuție. De altă parte

cred, că și d-ta cam generalizezi și exagerezi când afirmi: „adevărul e, că partea covârșitoare mai bine de 90% a fetelor de preot n'au alt ideal decât se ajungă și ele preotese. Dar cele mai multe din ele nu-și pot realiza visul, pentru-că *nici un cleric* nu le deschide ușa.“

Cazul acesta, descris cu multă duioșie, poate se obvină și nu clericii singuri sunt de vină, ci și fetele de preot, în cele mai multe casuri. Îți voiu aduce un caz concret. Se prezintă la d-ta, sau alta, doi tineri. Unul dintre ei e absolvent de teologie, altul se zicem medicinist. Amândoi dispun de manieri fine, purtare corectă în societate, au distins calități sufletești și trupești și sunt din familii de aceeași condiție socială. Inchipuieti, că sunt perfect egali. Din vorbe, gesturi, eventual scrisorile ce s'ar fi schimbat între d-voastre, d-ta, sau alta, deduci că amândoi umblă să-ți ceară mâna. Spune drept, pe care îl vei alege? Sunt aproape sigur, că favoritul va fi cel din urmă. Așa voi răspunde d-ta, dl preot, d-na preoteasă, fiind-că viața orășenească e mai distractivă, liberă de inconveniențele cu servitorii, sătenii și dispune de alte comodități, ce la sate nu se pot procura. Judecata aceasta, în parte s'ar putea justifica.

Și acum cum stăm cu idealul frumos de a fi preoteasă, tovarășa de luptă și mângâieri a unui apostol, făclia satelor românești? Idealul acesta profesat de d-ta și de altele numai suplinește un alt ideal, ce stă ascuns, fără se reflectați la el, fiindcă realizarea lui o țineți de imposibilă și la ocasiunea dată — se mă scuzați — idealul vechiu nu-l mai numărați printre aderenții serilor visetoare. Vezi d-șoară, idealurile acestei vieți încă stau sub cărma interesului material, prin care mai bine se asigură existența individuală și familiară. Câte planuri de adevărată viață ideală nu țese tinereța ce privește viața în deseme din basme și la etate matură e destul o singură îngrijorare îndurată pentru ziua de mâine, ca să te apuci de începerea planurilor noi, așa cum se desprind ele din realitate. Motivele aceste poate vă îndeamnă și pe d-voastră se renunțați când vă vine rândul la cuvintele bunicelor ce le-ați ascultat: pe tine te va crește mama la școală și când vei fi mare te va da mama numai după preot. Voi veți rămânea în locul nostru, ca să lucrați cu mângâiere pentru credincioșii din sat. Povestea aceasta se repeta de câte-ori bunica își desmierda nepoata.

Atunci pretenziunile vieții erau modeste acum au venit vremi cu cerințe noi, când

trebuie să demostrez, că noi vom se trăim și vom trăi în armonie cu vecinul dela nord, fiindcă nici România nu va căuta motive forțate ca altcum să ne trateze.

— În nord am luat toate măsurile militare, ca să nu fim espuși la surprize, cari accentuez, nu vor veni dela România ci dela Rusia, dacă diplomației rusești îi va succeda să trimită trupe peste România contra noastră.

— Dincolo, de-asupra României stă gata armata rusă, care a declarat deschis, că va porni contra noastră. Noi trebuie să știm cum și când se va întâmpla aceasta, ca să le putem opune rezistență. Dar cu România vom să avem și vom avea relații amicale și cred, că România nu va protesta contra dispozițiilor strategice din nord, fiindcă acele la nici un caz nu se îndreaptă contra României.

**Franța și Rusia vreau să deie lupte decizive.** — Clemenceau scrie următoarele din prilejul stăgării luptelor dela Somme: Guvernul Briand a declarat în mod solemn în Cameră, că Franța va eluipa învingerea cu prima Septembrie sau cel mult la jumătatea lunii amintite. Guvernul are încă patru săptămâni ca să împlinească promisiunea și să alunge pe inamic peste Rajna.

Ziarele din Londra anunță după știrile din Petrograd, că în ost din nou se pregătesc evenimente mari. „Central News“ vestește, că sunt în decurgere noi transporturi de trupe rusești. Din direcția transporturilor se poate deduce, că să pregătesc mari atacuri contra Lemberg—Kovel. În ultimele zile pe frontul ostic a fost liniște din cauza greutateților de transport.

Ofensiva lui Brusilov, cu aparatele uriașe progresează gradat. Rusia vrea să deie în ost lupte decizive, ceea ce până acum nu a putut, speră că va da-o prin stieria sistematică a inamicului.

poveștile bunicelelor cu viața liniștită, ferită dela sate sunt povești apuse. Și așa azi ele durere nu mai servesc de îndreptar în viață.

Clericii nu încunjură familiile de preot, cari duc viață mai puțin luxoasă, sau au familie grea. Ei caută la fiitoarele soții excelente calități sufletești, caractere ferm decise de a trăi și în comuna cea mai delăsată, fără a imputa soțului monotonie vieții, ce e așa de grea dacă nu știi cănta elevare sufletească în vorbele tovarășului de trai. Clericii pe dreptul doresc ca să le fie casa parohială, curtea și grădina în care nu sunt fântâni săritoare și parcuri de flori, cuibul sănătos și cald, unde să se simtă bine, unde să-și recreeze sufletul după năcazul zilei. Greutățile cu cari e legată viața vor fi mici epizoade, pe urma lor nu va rămânea nici o amintire dureroasă, căci soția drăgălășă, cu un zimbet, cu o vorbă de mângâiere a șters lacrima soțului ce se ivește în lupta grea pentru existență. Aici e viața ideală, plină de fericire, căci e armonie în trai, care e condus de împăcarea deplină cu ceea ce este.

Aceste le doresc clericii dela fiitoarele lor soții. Și când în unele cazuri se conving că viața dela sate așa cum e nu poate satisface aspirațiilor fetelor de preot, sau ele nu au una dintre însușirile amintite, —

## Războiul european.

Trupele germane au luat cu asalt pozițiile infanteriei rusești ce cad spre vest de Moldova, cu ocaziunea aceasta au prins 200 ostași și 2 mitralieze. La Zabie am respins mai multe eșiri inamice.

În regiunea Cucul se dau lupte locale. Înspre nord se dau lupte locale, fără a se remarca evenimente esențiale.

Pe unele secțiuni a frontului maritim artileria italiană a dat canoade puternice, asemenea și aviatorii italieni au început activitatea. În Tirol, pe sectorul Fleinsthal am prins 80 ostași italieni și 2 mitralieze.

În regiunea Valona se observă mari mișcări de trupe.

## Orfelinatul din Blaj.

— Comunicatul comitetului central executiv. —

Prin colectele ce putem da în Nr-ul de astăzi, suma finală a fondului nostru se urcă din nou peste *trei mii* coroane. Apropiindu-se timpul când orfelinatul se va deschide, vom da încurând rezultatul final al colectelor *încurse*, fiindcă urgitatea celorlalte începe de fapt să devină plictisitoare.

Lista de azi este următoarea:

1. *Colecta pâr. Vasile Micușan între credincioșii săi din Frata (Cojocna):* 748'80 cor.

Vasile Micușan, paroh . . . . . 200'—  
Armanca Lazăr . . . . . 50'—  
Solomon Șomlea, Todica Moga, vād.

Susana Pop I. Lazar, Petru Baciu, vād. Anica Șomlea n. Moldovan, Raveca Tod. Moga și vād. Ana Pop I. Dum. câte 20'—; vād. Ana Stoian 16'—; Frații (Tod. Ma. și Io.) Coroian 14'—; vād. Maria Pașca, Anastasia A. Moga, Vasile Ciontoș, Vasile Rus cu soția Ilișca S. Pop, N. N., Alexandru Rus și Maria Dum. Ploscar câte 10'—; Vas. Pop I. D., Ma. S. Șomlea. Ios. Moldovan cu s. și Vas. Stoian cu mamă-sa câte 8'—; Vas. Ploscar I. I. și Iac. Ploscar I. Șt. câte 6'—; Pe. Ciurtiu cu fiii, frații Dum. și Gh. Ciontoș, Rav. P. Ciontoș și N. N. câte 5'—; C. German, I. Moldovan cu s., vād. M. Tritean, M. I. Stoian, F. Traian, G. Ciontoș, V. Soporan, R. Triff, N. Zehan, v. N. Istic, G. Jucan, I. Florea, Ș. Șumandea, I. Piliuț și Ferenczi I. câte 4'—; R. Trif, I. Zehan, G. Pașca și I. Zehan câte 3'—; apoi alți 68 credincioși restul sumei colectate.

2. *Colecta pâr. protopop Alexandru Breban între credincioșii săi din Baia-mare (dieceza Gherlei):* 741'60 cor.

3. *Colecta pâr. Ioan Pop între credincioșii săi din Jucul-inferior (Cojocna):* 506'— cor.

Ioan Pop, paroh . . . . . 100'—  
Basiliu Poruțiu inv., Nicolae Fantea și Gregorin Baciu câte 20'—; Demetriu Câmpian și vād. Ana Pojar câte 10'—; Val. Röh și Tod. Moldovan câte 8'—; Io. Oprea, Mih. Drăgan și Ana Olosutean I. T. câte 6'—; Anast. Șuteu, Mar. Crișan, Io. Olosutean sau, Ma. David, vād. Mar. David, An. Mureșan, El. Crișan, Dem. David, Iul. Horvat, And. Olosutean și vād. Ma. Riț câte 5'—; A. German, A. Drăgan, I. David, M. David, I. Bucur, M. Moldovan, M. Bucur, A. Drăgan, A. Pojar, V. Meșter, G. Bodocan, P. Micaș, I. Nemeș, E. Farcaș, A. Pinteș, v. A. Muntean, M. Ghirișan, I. Ghirișan, A. Părău, T. Codrea, L. David, V. Oprea, I. Șerban, G. Riț, I. Moldovan, I. Boros, A. Pop și C. Ghiran câte 4'—; I. Șuteu, M. Florian, T. Farcaș, I. Pop, I. David, v. M. Bodocan și M. Micaș

iau în căsătorie fete din o tagmă socială mai inferioară, cari au aceleași însușiri culturale și sufletești ca și domnișoarele de preot, dar sunt cu o zestre materială mai bună. Se prea poate ca din avere să urmeze multe neînțelegeri familiare, ceea ce se poate și atunci când căsătoria se bazează pur pe dragoste, lipsind cu totul averea. Nefericirile aceste nu stau sub cărma omului. Faptul, că teologii caută avere în căsătorie, greșești d-șoară, dacă îl consideri ca un semn de creștere defectuoasă. Punem cazul că d-ta te căsătorești după un teolog sărac. După câțiva ani de viață casnică soțul îți moare, fără să laze nici un mijloc material pentru creșterea copiilor, fiindcă și dânsul a fost sărac, căci venitele oficiului erau subțiri de tot. Vei fi silită să trăiești zile negre din ajutorul bagatel ce ți-se va acorda și cunosc destule cazuri analoage, triste, că văduva a ajuns în adevărată mizerie.

Suflete nobile, bunătatea inimii, resignarea în voia lui Dumnezeu sunt zestrea ce doresc clericii în locul prim, averea e căntată numai din precauțiune pentru viitor și nici decât nu e motorul principal al căsătoriei.

D-ta, „fata popii“ care ai toate calitățile acestea, adaus că ești frumoasă și încă ceva, — scriitoare destoinică — mă mir

cum de nu ți-a trecut pragul casei aiesu inimii. Sau ești descrisă în scrisoarea adresată mie, ea un simbol de idealism ce se creiază în fantazia scriitorului, fără să existe în realitate?

Vezi, domnișoară am putea întinde foarte mult discuția, dacă d-ta ai exista aievea și dacă *dumneata* ai fi scris foiletonul din chestie. Nu e chiar complexantă din parte-mi, dacă dubitez, că scrisoarea a eșit din cășorul d-tale. E un singur cuvânt acolo, care îmi dă de cugetat. (Zweikindersystem) pe care *dumneata*, ca d-șoară de preot bine-crescută *nu l'ai putut pune pe hârtie*, căci nisi nu-l puteai cunoaște...

Serie deci *dumneata* de aci înainte fără a cere sfat prea mult dela *ochielarii și barba lungă a taticului* și atunci poate ne vom înțelege mai ușor.

Ingratus.

*Genus irritabile vatum.*

Neamul susceptibil al poezilor.

Horatiu, Epistole II, 2, 102.

*Hic niger est, hunc tu, Romane, caveto!*

E negru; ferește-te de el, Romane!

Horatiu, Satire I, 4, 85.

MARIAN: »Dicționar de citate.

câte 3—; apoi alți 56 credincioși restul sumei colectate.

4. *Colecta pâr. Tit Pop între credincioșii săi din Teuți-de-jos și filia Magiarăuș (dieceza Gherlei): 297.60 cor.*

I. *Teuți-de-jos: 207— cor.*

Tit Pop preot și Gavril Filep propr. câte 20—; Ioan Rad notar, Victor Man cand. adv., soția I. Atanasie Demian, Tit Bumb, Florian Bandila și Gheorghe Recean câte 10—; Gh. Rațiu 8—; Gh. Oiegaș 6—; Gh. Moldovan inv. 5—; I. Oiegaș, T. Busecan, S. Rațiu, D. Ghișe, Șt. Zete, G. Palfi și A. Rațiu câte 4—; M. Rațiu 3—; apoi alți 39 credincioși restul sumei colectate.

II. *Magiarăuș: 90.60 cor.*

Pavel Săsăran și Vasile Oiegaș câte 10—; Vas. Săsăran și Pinte Săsăran câte 5—; V. Chira și A. Săsăran câte 4—; apoi alți 45 credincioși restul sumei colectate.

5. *Colecta pâr. Petru Domșa, preot militar în rez. în Bozen: 283— cor.*

Petru Domșa, preot cu soția

Letiția . . . . . 200—

Gebhard Haller Feldkurat 20.14; N. N. 12—; Wilhelm Binder Feldsup. și Otto Albrecht Feldkurat câte 10—; apoi românii dela comp. 1, 2 și 4 a reg. de inf. 50. restul sumei colectate.

6. *Colecta pâr. Patriciu Lobonțiu între credincioșii săi din Tușnad-Silvaș și filiile sale (dieceza Gherlei): 241.92 cor.*

Patriciu Lobonț, paroh . . . . . 100—

Reuniunile mariane a femeilor . . . . . 60—

Gavril Pop și soția 11—; Mihail Pop și soția 10—; Pixida bisericii din T. Cean 9—; Pixida bisericii din T. malomszeg 6.10; apoi alți mai mulți credincioși restul sumei colectate.

7. *Colecta pâr. Augustin Nilca între credincioșii săi din Vaidacuta (Murăș): 228— în bani. Iar în naturalii: 36 șterg., 19 mer., 14 lep., 12 fețe de per., 10 căm., 7 străj., 5 pant., 3 surțe, 2 per. și 1 față de masă în preț de 247.30. Total împreună cu ofertul d. Gheorghe Popp 2,020—): 2,495.30 cor.*

Ecaterina Popp 30—; Reuniunea femeilor 20—; Chirilă Sandu 8—; G. Rus, I. Sită, V. Chirilă, S. Furnea, I. Dumitru, Ch. Dumitru, I. Dumitru a A., I. Dumitru, T. Murășan, G. Furnea, I. Furnea, N. Rad, G. Todor, T. Chirilă, G. Sită, I. Morar, G. Tolan, I. Rad, T. Rad, S. Furnea, G. Tolan, G. Morar, V. Sită, G. Sită și N. Chirilă câte 3—; apoi alți 63 credincioși restul sumei colectate.

*Naturalii:* Ana Chirilă I. Vaz. în preț de 45—; An. Rus și Ma. Chirilă de câte 10—; Ma. Rad și Silv. Rad de câte 8—; v. Lud. Bercea, Fl. Bercea și Ma. Rad de câte 7—; M. Furnea, Fl. Furnea, Ag. Dumitru, M. Nemeș, F. Chirilă, V. Chirilă, F. Rad și S. Chirilă de câte 6—; apoi alte 33 credincioase în prețul restului sumei de mai sus.

8. *Colecta pâr. Ioan Șuteu între credincioșii săi din Bothaxa (Cojocna): 171.30 în bani. Iar în naturalii: 30 șterg., 13 per., câte 6 mer., fețe de per. și căm., 4 măsurite, 3 lep., 2 izm. și mai multă pânză în preț de 394—. Total în preț de 565.30 cor.*

Ioan Șuteu 20—; Ioan Selăgian, văd. Száva Andrásné și Lucreția Șermășan câte 10—; Copiii preotului (5) și Ios. Crișan câte 5—; N. Rus cu s. și I. Moldovan cu s. câte 4—; I. Rus cu s. și A. Terec câte 3—; apoi alți credincioși restul sumei colectate.

*Naturalii:* Floarea Mureșan în preț de 55—; Amalia Șuteu preoteasă de 40—; Marișca Selăgian de 33—; Egri Julesa de 26—; Fl. Deac de 19—; Egri Sim-né și Lucr. Șermășan de câte 18—; Cl. Mureșan și Mar. Mureșan de câte 13—; Ma. Pop, An. Petrișor, Ma. Surd, An. Mocian, Egri Zs., Fl. Herczegh și Măr. Mureșan de câte 10—; S. Pop de 8—; Szarvadi J-né și Dozsa E-né de câte 6—; apoi alte 22 credincioase în în prețul restului sumei de mai sus.

9. *Colecta dlui Valer Boer învățător între credincioșii noștri din Lăpșiu și Stobor (Cluj): 166.50 cor.*

Ioan Popoviciu și soția, Vasile Bulboscă, Vasile Lehene, Nicolae Lehene, Gheorghe Lehene și Petru Lehene câte 10—; Valer Boer inv., Io. Pop I. II. și Am. Cicon I. V. câte 5—; T. Bodea 4—; apoi alți 73 credincioși restul sumei colectate.

*Sumarea colectelor:*

Colecta 1: . . . . .	K.	748.80
” 2: . . . . .	”	741.60
” 3: . . . . .	”	506.—
” 4: . . . . .	”	297.60
” 5: . . . . .	”	283.—
” 6: . . . . .	”	241.92
” 7: . . . . .	”	228.—
” 8: . . . . .	”	171.30
” 9: . . . . .	”	166.50

Laolaltă K. 3,384.72

Suma din Nr. 83 „ 350,114.26

Suma totală . . . K. 353,498.98

## Informațiuni.

*Orfelinatul din Blaj se va deschide cu ajutorul lui Dumnezeu în luna Septembrie a acestui an. Rugările sunt a-se înainta Preașezătorului Consistor, prin oficiul parohial până în 28/15 August 1916.*

*Intru mărirea lui Dumnezeu.* Credincioșii din Berchiș cu multă inimă au răspuns la colecta, pentru procurarea unui potir de argint aurit și disc în preț de 145 cor., unui tabernacul în preț de 80 cor., unei ținătoare de mir și oleu în preț de 16 cor. și a unei linguriță de argint aurită în preț de 10 cor., stringându-se suma totală de 251 coroane. Dumnezeu răsplătească fiececărui inmiit.

Berchiș, la 12 Aug. 1916.

Ion Belu  
adm. par.

*Amânarea înscrierilor la școlile medii.* „Monitorul Oficial” anunță, că ministerul de culte și instrucție, luând în considerare greutatea ce le întâmpină elevii din provincă pentru a se muta la orașe, a emis o Cerculară, în care permite, ca înscrierile pentru anul 1916—1917 să se înceapă în 11 Septembrie, iar instrucția în 15 a aceleiași luni.

În mod excepțional, instituturile cari sunt împreunate cu internat, sau unde alimentarea elevilor întâmpină greutatea, începerea anului se poate amâna până în 1 Octombrie. Permisia spre acest scop o dă, la școlile de stat directorul-suprem, respective inspectorul școlar, iar la școlile confesionale susținătorul școlii.

Circulara se referă la următoarele instituturi: Școlile medii de băieți și fete, instituturile pedagogice, școlile comerciale superioare și școlile civile.

*Șase sute posturi de învățători.* „Monitorul Oficial” din urmă publică din partea ministerului de culte și instrucție, concurs pentru șase sute posturi de învățători la școlile primare. Petițiile sunt a se adresa inspectorului școlar, căruia îi aparține suplimentul. Denumirea va urma fără designarea stațiunii și învățătorul numit va fi aplicat, conform necesității, la vre-o școală oarecare vacantă.

*Apărare împotriva holerei.* Ministrul de interne a trimis autorităților o Cerculară cu privire la apărare împotriva holerei. Cerculara observă, că în Ungaria au fost și în trecut numai puține cazuri de holeră, dar totuși trebuie să ținem cont de ea și se luăm toate măsurile de prevenție. Autoritățile să ia toate măsurile pentru curățenia publică, se distribuie poporului tipăriturile îndrumătoare și să grijească de stăpînirea insectelor de toamnă, căci experiența arată, că aceste propagă cele mai multe boale epidemice.

*România își construiește năi.* Agenția telegrafică din Șvițera comunică, după informațiile primite din Galați, că în șantierul din Fernie s'a început construirea celor două năi fiind comandate de guvernul român. Năile vor fi de câte 6000 tone.

*Cum se cugetă bețivul.* Primarul unei comune avea bunul obicei, că nu putea suferi se vadă om beat în sat. Un țaran, despre care aflase că să îmbată rău în fiecare Sâmbătă, fu chemat la primărie. Acolo primarul îl ocări pe dreptate. Dar țaranul răspunse: „Recunosc, die primar, că sunt bețiv; numai cât să vezi, eu la adică nu beau mai mult decât beai și d-ta”. „Cum așa?” întrebă primarul. „D-ta beai un păhărel la prânz și altul seara la masă”. „Adevărat; însă beau numai un păhărel”. „Se mă ierți, d-le primar, d-ta beai 14 păhărele pe săptămână, nici eu nu beau mai mult, dar ca omul sărac, s'am bani decât Sâmbătă, și atunci beau toate păhărelele într'o seară”.

*Necrolog.* † Ștefan Faust, paroh gr-cat. deficient în Bernadea, după o boală îndelungată, împărțit fiind cu ss. Taine ale muribunzilor, și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului la 6 Aug. a. c. în al 84-lea an al vieții, în al 30-lea al fericitei sale căsătorii și al 49-lea al preoției.

— † Ioan Dan, fost medic, director de bancă, membru pe viață al „Asociației”, a repausat în Mociu în al 68-lea an al vieții și al 33-lea a fericitei sale căsătorii, împărțit fiind cu sf. taine ale muribunzilor.

*Odihnească în pace!*

Proprietar, editor și Redactor responsabil:  
Ioan Suciu.